

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Thomas Harris
RED DRAGON

Copyright © 1981 Yazoo Fabrications, Inc.

All rights reserved.

Translation Copyright © 2020 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-03482-0

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

TOMAS HARRIS

CRVENI ZMAJ

Preveo Vladan Stojanović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2020.

*Čovek vidi samo ono što posmatra, a posmatra
samo ono što mu je već u mislima.*

Alfons Bertijon

UVOD U KOBNI RAZGOVOR

ŽELIM DA VAM PRIPOVEDAM o okolnostima pod kojima sam prvi put sreo doktora medicine Hanibala Lektera.

U jesen 1979. godine, zbog bolesti u porodici vratio sam se u postojbinu, u Delti Misisipija. Zadržao sam se osamnaest meseci i radio na *Crvenom Zmaju*. Obzirni komšija u selu Rič dao mi je omanju kuću na korišćenje. Bila je nasred golemog polja pamuka. U njoj sam radio, često i noću.

Pri pisanju romana počinjete s onim što vidite, a zatim dodajete ono što se desilo pre i posle toga.

U selu Rič, u Misisipiju, radeći pod teškim okolnostima, video sam istražitelja Vila Grejama u kući postradale porodice, u onoj u kojoj su svi umrli. Gledao je porodične filmove zlehudih stradalnika. U to doba nisam znao ko je počinitelj zločina. Nastojao sam da doznam, da vidim šta se zbiva pre, a šta posle njega. Prolazeći kućom, scenom zločina, u mraku s Vilom, nisam mogao da vidim više ili manje od njega.

Ponekad bih noću ostavljao upaljena svetla u svojoj kućici, dok sam se šetao ravnim poljima. Kuća je, gledano izdaleka, u okruženju nepregledne noćne delte, ličila na brodić na moru.

Brzo sam se sprijateljio s poludivljim psima koji su skitali poljima, u nekoj vrsti čopora. Neki su negovali posebne odnose sa seljačkim porodicama, ali se većina snalazila kako je znala i umela. Počeo sam da ih hranim u tegobnim zimskim mesecima, koji donose suvo i ledom okovano tlo. Ubrzo sam stigao do nivoa od četrdeset pet kilograma pseće hrane nedeljno. Sledili su me na mojim lutanjima. I bilo ih je mnogo – visokih, niskih, prilično prijateljski nastrojenih i krupnih opakih pasa, koji nisu dozvoljavali da ih dodirnem. Noću su se sa mnom šetali po poljima. Slušao sam kako dišu i njuše u tami oko mene, kad nisam

mogao da ih vidim. Čekali su me na prednjoj verandi, dok sam radio u kućici. Pevali su tokom punog meseca.

Pokušavao sam da vidim šta se dogodilo na mestu zločina, stojeći zbunjen na golemim poljima oko kućice, usred noći i osluškujući disanje svuda oko mene, vida još zamagljenog stonom lampom. Video sam samo naznake, nagoveštaje i povremeni blesak, odsjaje meseca na neljudskim mrežnjačama. Nešto se *nesumnjivo* desilo. Morate znati da ništa ne izmišljate dok pišete roman. Sve je tu, na vama je da to pronađete.

Vil Grejam je nekog nešto pitao. Znao je da mu je potrebna neka pomoć i gde mora da ide, mnogo pre nego što je dopustio sebi da razmišlja o tome. Znao sam da je bio ozbiljno povređen u prethodnoj istrazi i da je bio strahovito nesklon da se posavetuje s najboljim izvorom koji mu je stajao na raspolaganju. U to doba i mene su opsedale bolne uspomene. Saosećao sam s njim, radeći noću.

Stoga sam sam ga, s izvesnom strepnjom, pratio u Baltimorskoj državnoj bolnici za umobolne kriminalce, u kojoj smo, pre nego što smo se posvetili poslu, natrapali na budalu, doktora Frederika Čiltona. Nimalo ne sumnjam da se i vi srećete s njemu sličnima, na poslu. Zavlačio nas je dva ili tri beskrajna dana.

Shvatio sam da mogu ostaviti Čiltona u kućici, s upaljenim svetlima, i zagledati se u njega iz tmine, okružen mojim prijateljima, psima. Moji likovi nisu mogli da me vide, dok sam bio s njima u sobi, i dok su odlučivali o svojim sudbinama, s malo ili nimalo pomoći s moje strane.

Grejam i ja konačno smo završili sa zamornim Čiltonom. Otišli smo na odeljenje sa nasilnicima. Čelična vrata zatvorila su se za nama, strahovito tresnuvši.

Radio sam, uživajući u uobičajenom imunitetu. Bio sam nevidljiv za Čiltona, Grejama i osoblje, ali sam se neprijatno osećao u prisustvu doktora Lektera, zato što nisam bio siguran da me ne vidi.

I ja sam se, poput Grejama, osećao nelagodno pod ispitivačkim, prodornim pogledom doktora Lektera. Podsećao me je na brujanje kakvo se čuje tokom rendgenskog pregleda glave. Grejamov intervju s doktorom Lekterom je, u stvarnom vremenu, prohujao kao mačevalački dvoboj. Trudio sam se da ga verno zabeležim. Mahnite beleške prosipale su mi se preko margina i onog što se našlo na stolu. Osećao sam se iscrpljeno po njegovom okončanju. Glava mi je odzvanjala od haotične prepirke

i urlika umobolnice, dok je trinaest pasa pevalo, na prednjoj verandi moje kućice u Riču, sedeći zatvorenih očiju, lica okrenutih mesecu. Većina je otezala jedan samoglasnik, nešto između O i U. Nekoliko njih samo je pevušilo.

Morao sam da stotinu puta ponovim Grejamov razgovor s doktorom Lekterom, da bih ga razumeo i da bih se oslobodio suviše statike, zatvorske buke i vriske prokletih, zbog kojih su se neke reči teško razaznavale.

Još nisam znao ko čini zločine, ali sam po prvi put znao da ćemo to doznati i da ćemo ga naći, baš kao što sam znao da će to otkriće biti ostvareno po strahovitu, možda i tragičnu cenu za ostale aktere priče. Nisam se prevario.

Godinama kasnije, kad sam počeo da pišem *Kad jaganjci utihnu*, nisam znao da će se doktor Lekter vratiti. Lik Dalije Ijad iz *Crne nedelje* oduvek mi se dopadao. Želeo sam da napišem roman sa snažnim ženskim likom u epicentru zbivanja. Stoga sam počeo s Klarisom Starling. Posle dve napisane strane bilo mi je jasno da će morati da poseti doktora. Neizmerno sam se divio Klarisi Starling. Mislim da sam do izvesne mere bio ljubomorani na doktora Lektera, zbog lakoće s kojom ju je prozreo. Meni je to znatno teže polazilo za rukom.

Doktor je, na moje iznenađenje, zaživeo vlastitim životom, kad sam se poduhvatio beleženja događaja u *Hanibalu*. Izgleda da vas je privukao, baš kao i mene.

Užasavao sam se pisanja *Hanibala*, užasavao sam se svog dela, užasavao sam se osipanja vlastite ličnosti, užasavao sam se izbora koje ću morati da gledam, strahovao sam za Starlingovu. Na kraju sam ih pustio da idu svojim putem, kao što morate činiti s likovima. Pustio sam da doktor Lekter i Klarisa Starling odlučuju o događajima u skladu s vlastitim prirodama. Ne bez izvesne naklonosti.

Kao što je sultan jednom rekao: Ne *držim* sokolove... oni žive sa mnom.

Kad sam u zimu 1979. ušao u Baltimorsku državnu bolnicu za umobolne kriminalce i kad su se velika čelična vrata uz tresak zatvorila za mnom, nisam znao mnogo o onom što me čeka na kraju hodnika; retko prepoznamo zvuk stezanja zavrtnja naše sudbine.

T. H.

Majami, januar 2000.

Jer milosrđe ima ljudsko srce,
samilost ljudsko lice.
Ljubav ljudski oblik božanstven,
a mir ljudsku odeću.

(Vilijam Blejk, *Pesme nevinosti*, „Božanska slika“)

Svirepost ljudsko srce ima,
Ljubomora ljudsko lice čini,
Užas na bogočoveka liči,
Podlost je u ljudskoj haljini.

Odeća ljudska kovan je čelik,
Kaljeno vatrom ljudsko je telo,
Čovekov lik je pečat izliven,
Srce je ljudsko nesito ždrelo.*

(Vilijam Blejk, *Pesme iskustva*, „Božanska slika“)

Ova pesma je, posle Blejkove smrti, pronađena na otiscima za štampu *Pesama iskustva*. Pojavljuje se samo u posthumnim izdanjima.

* Prevod Bojana Belića. (Prim. lekt.)

PRVO POGLAVLJE

VIL GREJAM ZAMOLIO je Kroforda da sedne za izletnički sto, između kuće i okeana. Poslužio ga je čašom ledenog čaja.

Džek Kroford posmatrao je lepu staru kuću od slanog, srebrnkastog drveta, osvetljenu blistavim suncem: „Bilo bi bolje da smo se videli u Maratonu, posle radnog vremena“, rekao je. „Ne želiš da ovde razgovaraš o tome.“

„Nema tog mesta na kom bih bio raspoložen za razgovor o tome, Džek. Pričaćemo samo zato što ti moraš da razgovaraš o tome. Samo ne poteži nikakve fotografije. Ne vadi ih iz aktovke, ako si ih poneo – Moli i Vili brzo će se vratiti.“

„Koliko toga ti je poznato?“

„Znam ono što je objavljeno u *Majami Herald*u i *Tajmsu*“, rekao je Grejam. „Dve porodice ubijene su u svojim kućama, u razmaku od mesec dana. To se desilo u Berminghamu i Atlanti. Pod sličnim okolnostima.“

„Okolnosti nisu samo slične već identične.“

„Koliko ima priznanja?“

„Osamdeset šest, do ovog popodneva“, rekao je Kroford. „Same lujke. Niko nije znao da je razbijao ogledala i koristio krhotine. Niko.“

„Šta si još uskratio novinarima?“

„Plav je, desnoruk i veoma snažan. Nosi cipele broj 45. Ume da vezuje čvorove. Svi otisci su latentni.“

„To si pomenuo u obraćanju javnosti.“

„Nije preterano vešt s bravama“, rekao je Kroford. „Poslednji put ušao je u kuću pomoću rezača stakla i vakuumske šolje. I da, ima AB pozitivnu krvnu grupu.“

„Neko ga je povredio?“

„Ne koliko je nama poznato. Utvrdili smo je pomoću semena i pljuvačke. On je izlučivač.“ Kroford se zagledao u mirno more. „Vile, želim da te nešto pitam. Čitao si o ovom događajima u novinama. O drugom zločinu je izveštavano na svim televizijskim kanalima. Da li ti je palo na pamet da me pozoveš?“

„Nije.“

„Zašto?“

„O prvom zločinu u Berminghamu isprva nije bilo mnogo podataka. Motivi su mogli biti različiti – osveta, delo nekog rođaka.“

„Ali posle drugog slučaja znao si o čemu se radi.“

„Jesam. Znao sam da imamo posla s psihopatom. Nisam te zvao zato što nisam hteo. Znam s kime radiš na rešavanju ovih slučajeva. Raspolazeš najboljom laboratorijom. Imaš Hajmliha na Harvardu i Bluma na Čikaškom univerzitetu.“

„A ti ovde dole popravljaš jebene brodske motore.“

„Mislim da ti ne bih bio od bogzna kakve koristi, Džek. I ne pomišljam na to.“

„Odista? Uhvatio si dvojicu. Poslednju dvojicu, koji su nam pali šaka.“

„Zašto tvrdiš da je to moja zasluga? Zar nisam radio isto što i ti, i ostatak tima?“

„To nije čitava istina, Vile. Stvar je u tvom načinu razmišljanja.“

„Mislim da mnogo serete o mom načinu razmišljanja.“

„Izveo si neke zaključke, koje nikad nisi obrazložio.“

„Dokazi su me doveli do njih“, odvratio je Grejam.

„Naravno. Naravno da jesu. Bilo ih je mnogo – naknadno. Pre tvojih napredaka bilo ih je proketo malo. Bilo ih je toliko da nismo mogli da dobavimo nalog za pretres.“

„Imaš sve potrebne ljude, Džek. Mislim da ne bih mogao da bitnije doprinesem istrazi. Doselio sam se ovamo, da bih pobegao od svega toga.“

„To mi je poznato. Poslednji put bio si gadno povređen. Sad dobro izgledaš.“

„Dobro sam. Nije stvar u posekotini. I ti si posečen.“

„Jesam, ali ne kao ti.“

„Nije stvar u posekotini. Jednostavno sam rešio da se povučem. Ne mogu to da objasnim.“

„Bog sveti zna da te razumem kad kažeš da više ne možeš da gledaš takve stvari.“

„Ne mogu. Znaš – ne mogu da to gledam. Uvek je gadno, ali neka-ko guraš, dokle god su mrtvi. Razgovori u bolnicama su mnogo gori. Moraš da potisneš nelagodnost, da razmišljaš. Mislim da više nisam u stanju da radim tako nešto. Mogao bih da se nateram da gledam, ali ne i da razmišljam.“

„Svi su mrtvi, Vile“, rekao je Kroford, najobzirnije što je mogao.

Džek Kroford je prepoznavao vlastiti ritam govora i sintaksu u Grejamovim rečima. Osvedočio se da to radi i u saobraćanju s drugim ljudima. Često je preuzimao govorne obrasce sagovornika u intenzivnim razmenama mišljenja. Isprva je mislio da Grejam to čini namerno, da je to samo trik za uspostavljanje što tečnijeg ritma razgovora.

U nekom trenutku shvatio je da Grejam to čini nesvesno i da ponekad uzaludno pokušava da se obuzda.

Zavukao je dva prsta u džep sakoa i izvukao dve fotografije. Položio ih je na sto.

„Svi su mrtvi“, rekao je.

Grejam ga je kratko posmatrao pre nego što je podigao fotografije.

To su bili isečci iz svakodnevnog života: žena u pratnji troje dece i patke, nosi stvari za piknik, pored obale jezerca. Porodica okupljena oko torte.

Spustio ih je na sto posle pola minuta. Položio je jednu preko druge, pre nego što se zagledao u dečaka koji je čučao, zagledan u nešto u pesku, daleko dole na plaži. Žena ga je posmatrala, s rukama na bokovima. Umorni talasi zapljuskivali su joj članke. Nagnula se prema kopnu, da bi prebacila vlažnu kosu preko ramena.

Grejam je posmatrao Moli i njenog dečaka ne kraće od fotografija. Načas je zaboravio na gosta.

Kroford je bio zadovoljan. Sprečavao je da mu to zadovoljstvo stigne do lica. S istom proračunatošću izabrao je ovo mesto razgovora. Zaključio je da je Grejam u loncu i odlučio da ga pusti da se krčka.

Tri čudesno ružna psa dolutala su odnekud i polegla oko stola.

„Blagi bože“, oglasio se Kroford.

„Ovo su verovatno psi“, objasnio je Grejam. „Ljudi stalno ostavljaju štence na plaži. Udomljamam lepu štenad, a ostalu zadržavam. Brzo porastu.“

„Dobro su uhranjeni...“

„Moli voli džukele.“

„Lepo ti je ovde, Vile, s Moli i dečakom. Koliko ima godina?“

„Jedanaest.“

„Naočit momak. Biće viši od tebe.“

Grejam je klimnuo. „Njegov otac bio je visok. Srećan sam ovde. Svestan sam toga.“

„Voleo bih da dovedem Filis ovamo dole, na Floridu, da nađem neku kuću kad se penzionišem i da prestanem da živim kao pećinska ribica. Ona kaže da su joj svi prijatelji u Arlingtonu.“

„Hteo sam da joj zahvalim na knjizi koju mi je donela u bolnicu, ali nisam stigao. Zahvali joj u moje ime.“

„Hoću.“

Dve šarene ptičice sletele su na sto. Skakutale su po njemu u potrazi za hranom. Kroford ih je pratio pogledom dok nisu odletele.

„Vile, perverznejak dela u skladu s mesečevim menama. Ubio je porodicu Džekobi u Berminghamu, u nedelju uveče, dvadeset osmog juna, za punog meseca. Preksinoć, dvadeset šestog jula, ubio je Lidsove u Atlanti. Jedan dan pre isteka lunarnog meseca. Od novog zločina deli nas nešto više od tri nedelje, ako budemo imali sreće. Ne verujem da bi hteo da sediš ovde i da čitaš o sledećem gnusnom zločinu u *Majami heraldu*. Dođavola, nisam papa, ne želim da ti govorim šta da radiš, ali moram da te pitam imaš li poverenja u moj sud, Vile.“

„Imam ga.“

„Mislim da ćemo imati veće izgleda da ga brzo uhvatimo ako nam pomogneš. Dođavola, Vile, mrdni dupe i pomози nam. Obiđi Atlantu i Bermingham, pa svrati u Vašington. Pođi na kratki službeni put, radi upoznavanja sa situacijom na terenu.“

Grejam je ćutao.

Kroford je čekao dok je pet talasa zapljusnulo plažu. Ustao je i prebacio sako preko ramena. „Razgovaraćemo posle večere.“

„Ostani na večeri.“

Kroford je odmahnuo glavom. „Vratiću se. Čekaju me poruke u Holidaj inu i neko vreme ću telefonirati. Zahvali Moli u moje ime.“

Krofordov iznajmljeni automobil podigao je oblačak prašine, koja je pala po grmlju pored prilaznog puta.

Grejam se vratio za sto. Strahovao je da će ovako zapamtiti kraj boravka na Šuraglouf Kiju – po ledu koji se topio u čašama i papirnim maramicama koje lepršaju na vetru, na stolu od kalifornijske sekvoje, i po Moli i Viliju, dole na plaži.

Vil Grejam i Moli Foster Grejam sedeli su na izbledelom naplavljenom deblu. Sunce na zalasku bojilo im je lica u narandžasto. Leđa su im bila u ljubičastoj senci. Uхватила ga je za ruku.

„Kroford me je obišao u radnji, pre nego što je došao ovamo“, rekla je. „Pitao je kako da stigne do kuće. Pokušala sam da te pozovem. Trebalo bi da ponekad odgovoriš na poziv. Videli smo kola dok smo se vraćali kući, pa smo izokola otišli na plažu.“

„Šta te je još pitao?“

„Hteo je da zna kako si.“

„Šta si mu rekla?“

„Rekla sam mu da si dobro i da bi trebalo da te ostavi na miru. Šta je tražio od tebe?“

„Hteo je da pogledam dokaze. Ja sam forenzički stručnjak, Moli. Videla si moju diplomu.“

„Videla sam je. Nije mi promaklo da si njome pokrio oštećenja na tapetama.“ Opkoračila je deblo da bi se okrenula licem prema njemu. „Pretpostavljam da bi pričao da ti nedostaje pređašnji život, nekadašnji posao. Nisi ga pominjao. Otvoren si, stalozhen i opušten... To mi se dopada.“

„Bilo nam je lepo, zar ne?“

Na osnovu ukočenog, usamljenog treptaja zaključio je da je trebalo da se bolje izrazi. Nastavila je pre nego što je stigao da se ispravi.

„Škodilo ti je ono što si radio za Kroforda. Ima mnogo ljudi na raspolaganju. Zašto nas ne ostavi na miru, kad može da se osloni na čitav državni aparat?“

„Zar ti nije rekao da mi je bio mentor oba puta kad sam napustio akademiju FBI-ja, radi povratka na teren. Ta dva slučaja bila su jedina

te vrste na kojima je radio, a ima dug radni staž. Pojavio se novi od te vrste. Ovakve psihopate su veoma retke. Zna da imam... iskustva.“

„Da, imaš ga“, rekla je Moli. Nazirala je krivi ožiljak na stomaku kroz njegovu otkopčanu košulju. Bio je širok kao prst, ispupčen i nikad nije tamneo na suncu. Pružao se od levog kuka, sve do početka grudnog koša na drugoj strani tela.

Napravio mu ga je doktor Hanibal Lekter, nožem za linoleum. To se desilo godinu dana pre nego što ga je upoznala. Preživio je na jedvite jade. Doktor Lekter, zvani Hanibal Kanibal, bio je drugi psihopata kog je Grejam uhvatio.

Po izlasku iz bolnice dao je otkaz FBI-ju. Napustio je Vašington i počeo da radi kao mehaničar za dizel-motore u marini Maraton na Florida Kiju. Odrastao je s motorima. Konačio je u prikolici u marini, dok se nije uselio u Molinu lepu, ali zapuštenu kuću na Šugarlof Kiju.

Opkoračio je naplavljeno deblo i držao je za ruke, dok je ona zavukla svoja stopala pod njegova.

„Dobro, Moli. Kroford je ubeđen da imam dara za otkrivanje čudovišta. To uverenje graniči se s praznoverjem.“

„Veruješ li ti u to?“

Grejam je posmatrao tri pelikana koja su letela u liniji preko močvarne obale. „Moli, iz nekoliko razloga veoma teško je uhvatiti inteligentnog psihopatu – pogotovo sadistu. Kao prvo, ne možemo slediti motive, zato što ih nema. Taj put stoga ne vodi nikuda. I najčešće nema pomoći od doušnika. Znaš, ucenjivanje je u pozadini hapšenja, mnogo češće od uhođenja. Ali u ovakvim slučajevima nema nikakvih doušnika. Ni *on* sam ponekad ne zna šta radi. Stoga si primoran da nagađaš na osnovu šačice raspoloživih dokaza. Moraš pokušati da rekonstruišeš njegov način razmišljanja, da pronađeš obrasce.“

„I da ga slediš i pronađeš“, dodala je Moli. „Bojim se da ćeš krenuti tragom tog manijaka, ili šta god da je – bojim se da ćeš proći kao poslednji put. U tome je stvar. Toga se plašim.“

„Nikada me neće videti, niti će saznati moje ime, Moli. Policija će ga savladati, ako bude mogla da ga pronađe. Oni, a ne ja. Kroford želi drugo mišljenje, to je sve.“

Posmatrala je crveno sunce, koje se širilo preko mora. Visoki krug žario im se nad glavom.

Voleo je način na koji je okretala glavu, nepromišljeno mu nudeći manje savršen profil. Molino pulsirajuće grlo podsetilo ga je na ukus soli na njenoj koži. Progutao je knedlu i prozborio: „Šta kog đavola mogu da radim?“

„Ono što si već rešio. Ovo mesto moglo bi ti se ogaditi ako ostaneš, a na vestima osvane prilog o novim ubistvima. Mislim na *Tačno u podne* i slična sranja. Pitao si tek reda radi, ako je tako.“

„Šta bi rekla da je pitanje bilo pravo?“

„Ostani kraj mene. Mene. Mene. Mene. I kraj Vilija. Umešala bih i njega, kad bi od toga moglo biti neke vajde. Od mene se očekuje da otreem suze iz očiju i mahnem maramicom. Tešiću se saznanjem da si radio pravu stvar, ako ova priča bude imala tužan kraj. Ta uteha potrajaće kao truba koja svira posmrtni marš. Posle sahrane ću otići kući i uključiti električno cebe.“

„Bio bih među poslednjima.“

„Ni u snu. Sebična sam, jelda?“

„Baš me briga.“

„I mene. Ovde je tako lepo i prijatno. To ti je poznato, zbog svega što ti se dogodilo. Mislim da bi trebalo to da ceniš.“

Klimnuo je.

„Ne bih želeo da izgubiš išta od toga“, rekla je.

„Ne. Ni mi ne bismo hteli.“

Koračali su ka kući, ispod sve krupnijeg meseca. Ribe su iskakale iz vode, boreći se za život u močvari.

Kroford se vratio posle večere. Skinuo je sako i kravatu. Zavrnuo je i rukave, da bi delovao opušteno. Moli je gadljivo posmatrala njegove gojazne, blede podlaktice. Ličio je na prokleta mudrog majmuna. Poslužila ga je kafom na verandi. Sedela je s njim ispred ventilatora, dok su Grejam i Vili hranili pse. Nije progovarala. Moljci su kuckali o komarnik.

„Dobro izgleda, Moli“, rekao je Kroford. „Oboje ste vitki i preplasnuli.“

„Odvešćeš ga, ma šta ja rekla, zar ne?“

„Tako je. Moram. Moram da ga odvedem. Ali kunem ti se bogom da ću mu olakšati situaciju, koliko god to bude moguće. Promenio se. Divno je što ste se venčali.“

„Sve mu je bolje. Snovi su se proredili. Neko vreme bio je zaista opsednut psima. Sad se samo brine o njima. Prijatelj si mu. Zašto ne možeš da ga ostaviš na miru?“

„Zato što ima tu nesreću da bude najbolji u svom poslu. Razmišlja drugačije. Zbog nečeg nikad ne ispada iz koloseka.“

„Misli da želiš da razmotri dokaze.“

„I ima pravo. Niko ne barata s dokazima bolje od njega. Ali to nije sve. Posедуje maštu i sposobnost projektovanja, ma o čemu da se radi. Taj dar mu se ne dopada.“

„Ni tebi se ne bi dopadao, da ga imaš. Zamolila bih te da mi obećaš da mu nećeš dopustiti da prilazi suviše blizu. Mislim da ne bi preživio još jedan okršaj na život i smrt.“

„Neće morati da se bori. Obećavam ti.“

Moli je pomogla Grejamu da se spakuje kad je namirio pse.

DRUGO POGLAVLJE

VIL GREJAM POLAKO se provezao pored kuće u kojoj je živela i umrla porodica Čarlsa Lidsa. Prozori su bili mračni, a u bašti je sijala usamljena svetiljka. Parkirao se dva čoška dalje. Pešačio je u toploj noći, s izveštajem detektiva policije Atlante u kartonskoj fascikli.

Tražio je da bude sam u kući. Bilo čije prisustvo bi mu skretalo pažnju – rekao je to Krofordu. Imao je još jedan razlog lične prirode: nije se pouzdao u vlastitu reakciju. Nije hteo da ga iko vidi.

Dobro se držao u mrtvačnici.

Šumica je delila jednospratnicu od cigle od ulice. Grejam je dugo stajao pod drvećem, posmatrajući je. Tragao je za unutrašnjim mirom. Srebrno klatno ljuljalo se u tami njegovog uma. Sačekao je da se smiri.

Nekoliko komšija provezlo se pored kuće. Pogledali bi je i okrenuli glavu. Komšijama je kuća, poprište ubistva, izgledala ružno, kao neko ko ih je izdao. Gledali su je samo stranci i deca.